

Gaýyp bolan gyz hakynda rowaýat

Category: Kitapcy, Poemalar, Sözler

написано kitapcy | 22 января, 2025

Gaýyp bolan gyz hakynda rowaýat GAÝYP BOLAN GYZ HAKYNDA ROWAÝAT

Oguz ýaýlasynyda etekläp dagy,
Bir şalygyň dünýä düşenmiş çawy.
Bagty agzybirlik, baýlygy erkmiş,
Ynamdan gurulan galasy berkmiş.

Ýurtda ylym, bilim ösüpdür gülläp,

Mekdep-medreseler açylan ýüzläp.

Adyl şasy bolup owadan kendiň,
Gezer eken haklap pederleň pendin.

Mydam diňläp ilini arzuw-islegin,
Ajap ölkä öwrenmişin mesgenin.

Emma patyşanyň agyrmyş derdi,
Orta ýaşap bolmandyr hiç perzendi.

Bu hasrat şaň ýüregini ezipdir,
Mydam Haka dileg salyp gezipdir.

Gije-gündiz dilindemiş dogasy,
Guramandyr gözleriniň owasy.

«Ýitmesin yz-sorum perzent ber, Allam,
Gezsin garran çagym daşymny gallap!

Namys-aryn eziz görüp janyndan,
Ile peýda berjek huşy-aňyndan.

Husny-jemalynda gözüň eglenjek,
Ýalňyz özi on perzende deň geljek!»

Ötürip günlerin hyýaly bilen,
Patşa gözýaş döken aýaly bilen.

Derwüş deý egnine geýipdir hyrka,
Umyt bilen gadam basanda kyrka.

Gitmekçi bolanda terk edip tagtyn,
Ine, bir daň buşlan bularyň bagtyn.

Ýollapdyr Hak Huda emri-nyşanyn,
Hamyla bolupdyr aýaly şanyň.

Aýdan-aý geçipdir, günlerden hem gün,
Gyz perzende ýüzleri düşüpdür bir gün.

Aşa owadanmyş, perimiş misli,
Saýlapdyrlar oňa mynasyp ismi.

Diýipdir şa: «Paraw goýýan adyna,
Şypa bolup ýetsin iliniň dadyna!»

Ýetişipdir şa bagtynyň bägüli,
Elleri emmişin, melhemmiş dili.

Lukman deý em edip dertliň derdine,
Ýaşar eken bagt paýlap her kime.

Dert gyzy görenden utular eken,
Hassalar gümansyz gutular eken.

Şeýdip Paraw ilin goýupdyr haýran,
Onuň owazady äleme ýaýran.

Ine, ýat ülkede bir betniýet han,
Gyzyň serwi kamat-kaddyna suwsan.

Her ýol bilen gola salmak netinde,
Peýda bolan oň ýurdunyň çetinde.

Çadyr dikip, ornaşansoň ymykly,
Ýollapdyr içaly: «Habar anykmy?»

O ne beýle eli melhem gözelmiş,
Bil özüni näçe nyrha dözermiş?!»

Hanyň sözlerini ýatlan içaly,
Ýurduň serhedinden ätlän içaly.

Gyz hakda myş-myşlaň hakdygyn bilip,
Başga çykalganyň ýokdugyn bilip.

Gyza al salmagyň küýüne düşüp,
Çala gyzan suwda zoraýak «bişip».

Kyrk çarşenbe başdan geçiren kemsiz,
Şeýdip öz-özünü «seýislän» kemsiz.

Ugrapdyr gül ýüzli Parawa sary,
Özünden oň baran şerraýyň zary.

«Jan, Paraw jan, waý, Paraw jan, bişdim-le,
Gaýnap duran kyrk gulakla düşdüm-le.

Özüň em etmeseň galmady tara,
Jižžik-le ellerim, bir muňa gara!»

Ýylgyrypdyr Paraw aýryp sargyny,
«Kim ugratdy Hudaý uran garryny?!

Kim ol tüýsi bozuk, kimmiş ol jellat,
Menden almytyny alar ol kezzap!

Ine, sypaladym, gutuldy ýaraň,
Goý, bişsin gaýnaga iten ol haram!

Jan ene jan, eliň gaty bişipdir!»
Muny eşden kempir dowla düşüpdür.

Süpürip gözünden ýalan ýaşyny,
Bakypdyr ellerne gerip gaşyny.

Elin sypalapdyr, basyp görüpdür,
Onsoň çümmükläpdür, gysyp görüpdür.

Duýmansoň elinde hiç hili yza,
Şelaýynlyk bilen diýipdir gyza:

«Paraw jan, gudratyň gördü-le gözüm,
Diňleseň, aýdaýyn ýürekde sözüm!»

Aldanandan bolyp kempir alyna,
Paraw ýetmek islän oň hyýalyňa.

Aýt, aýt garry, güldürip boýun edensiň,
Ýene-de nä tüýsli oýun edersiň?!

«Biz ~ garryda oýun küje, zat küje?!
Ýöne saňa sowalym bar ýekeje».

«Sowlyňdan bela gelmese başa,
Ýeke däl-de, goý bolsun goşa-goşa!»

Paraw bibi eşdip adyň, owazaň,
Hanym geldi, dözüp ýüz-müň zowala.

Salam ýollap, goýup saňa köp gadyr,
«Bil diýdi» şol gyzyň bahasy nedir?!»

Muny eşden gyzyň şaňlap gulagy,
Aňa akan gahar-gazap bulagy.

Özün ele alyp diýipdir Paraw:
«Görýän welin, hanyň görmändir garaw.

Aýt, bu ilde adam satylanok diý,
Gyzlar beýdip oda atylanok diý!

Söýgüdir bu ilde gyzlaryň nyrhy,
Gören dälde ilim o zeýlli hyrsy

Eýläp ilki müň şelaýyn togaby,
Kempir hana ýetiripdir jogaby.

Diýipdir han geýip gazap donuny,
«Onda taparyn men başga ýoluny.

Şäherin ýer bilen ýegsan ederin,
Soň zor bilen gyzy alyp giderin!»

Şeýdip güýçli goşun çozupdyr ýurda,
Misli süri goýun şam bolan gurda.

Otlapdyr öýleri päli ýaman han,
Ajap ýurtdan birem galmandyr nyşan.

Şany öldüripdir aýaly bilen,
Gyz sary ugran bet hyýaly bilen.

Garpyz ýaryp, dilim dadyp ýetişmän,
Paraw zordan ylgamaga ýetişýär.

Şo-ol kempir duşmana ýol salgy berip,
Gelyämiş gyz taýa ellerin serip.

Bu zatlary görüp köýen şa gyzy,
Namysyn janyndan söýen şa gyzy.

Bir gargyş edipdir garry hatyna,
Hak Tagala ýetişipdir dadyna.

Saňsara baş daş bolasyň,
Daşa öwrülip galasyň!

Öz niýetin siňsin saňa,
Her ýeten daş zyňsyn saňa!»

Dilimlän garpyzyn zyňypdyr Paraw,
Ýüzün gaýa tutup eňipdir Paraw.

Ary-namysyny edinip baýdak,
Daga dyrmaşmaga başlapdyr haýdap.

Bolanynda gaýa bilen ýüzbe-ýüz,
Alladan bir dileg edenmişin gyz:

«Eý, Alla jan, goýma meni ara sen,
Gudratyňdan eýläweri çäre sen!

Namysymy depeletme duşmana,
Bir göz görkez, gelsin olar puşmana!

Jesedimem ýal bolmasyn kowga meň,
Goýma Hudaý, naçar başym gowga meň!

Ýarylsyn goý, goja daglar ýarylsyn,
Jany-tenim gara daşa garylsyn!»

Şol pursatda ýetip gyzyň nalasy,
Goja daglar gujaklapdyr balasyn.

Ýylçyr gaýa darka ýarylanmysyn,
Paraw gyz dag bilen garylanmysyn.

Sumat bolup ýiten kowgyň gözünden,
Muňa syn edenler giden özünden...

Gadymy daglaryň gatyna siňip,
Il bilen aglaýyp, il bilen diňip.

Paraw bibi şol daglarda barmyşyn,
Gyz-geline, çaga howandarmyşyn!

Namys-ara çagyryşarmyş zenany,
Türkmenimiň eli melhem jenany.

© Gülşirin HANOWA. Poemalar